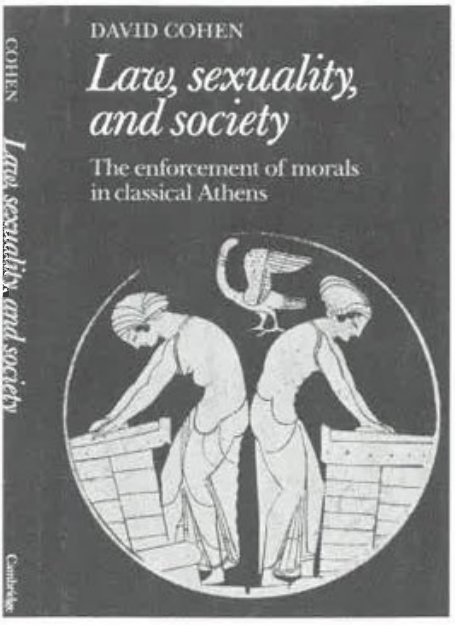

GRIEKSE BEGINSELEN

In hoeverre bepalen wetten en officiële codes in de praktijk de normen en gedragingen? David Cohen onderzoekt dit met name voor de seksualiteit in het klassieke Athene. Zijn boek is daarmee te typeren als een antropologische studie met antiek materiaal.

Erg opbeurende lectuur is het wat mij betreft niet. Het begint al verkeerd met maar liefst twee hoofdstukken 'Models and methods'. De hele methodische aanloop is goed voor 69 bladzijden, ruim een kwart van het boek.

Wie dat doorstaat, krijgt antwoord op de gestelde vraag: tussen wet en praktijk bestaat nogal eens discrepantie, en uit de wet mag je niet afleiden hoe men zich werkelijk gedroeg. – Ben ik nu gek, of zijn dit gewoon open deuren?

Toch heeft Cohen wel zinnige discussies over vage Griekse wetsbegrippen als *hubris*, 'schending'; *mocheia*, 'overspel' en *asebeia*, 'goddeloosheid'. Ze tonen weer eens aan hoe enorm voorzichtig we moeten zijn om uit de antieke bronnen 'zekerheden' te putten.

Het hoofdstuk over *Law, social control and homosexuality* brengt naar mijn gevoel weinig nieuws. Inderdaad, zelfs bij de Grieken was pederastie omgeven met taboes en golden er kennelijk strenge normen over wat kon en niet kon, ook al kunnen wij niet alles precies reconstrueren. Inderdaad, we zien spanningen en een zekere ambiguïteit in die Griekse opvattingen over seks met jongens. Maar dat wisten we toch ook allemaal al sinds Dover?

Als het nu nog leesbaar was! Dat loodzware proza vol jargon, waar is dat nu voor nodig? En dan nog iets: verschillende hoofdstukken van Cohen's boek zijn reeds gepubliceerd als tijdschriftartikelen, zonder dat dit duidelijk vermeld staat. Zoiets valt niet goed te praten. Ook niet met 70 pagina's methodische reflecties. (**VH**)

David Cohen

Law, sexuality, and society: the enforcement of morals in classical Athens

Cambridge, MA [etc.]: Cambridge University Press, 1991, XII 259 blz., £35,-. ISBN 0-521-37447-2